

Ervaringen met WeG

„Wie war der Weg mir weit“

Hugo Quintiens

In het bisdom Hasselt (België) wordt al decennia lang gewerkt aan het animeren van small Christian communities. In 2005 kozen ze voor het WeG-concept (WeG=Wegen naar volwassen geloven*) en de werkboeken 'Opnieuw beginnen' en 'Jonge wijn in nieuwe zakken'. Wat hebben ze daarmee in de praktijk ontdekt? Lezing tijdens het Pastoraal congres, 12 maart 2012.

Toen ik bezig was met mijn voorbereiding en onze geschiedenis overliep, schoot me een vers van Rilke door het hoofd: *Wie war der Weg mir weit*. Wat een lange weg is het geweest. Een spontane associatie, te danken aan het woord Weg. Het vers komt uit het gedicht *Ende des Herbstes*, het einde van de herfst.

Of het gedicht hier en nu toepasselijk is weet ik niet. Liever niet, zou je zeggen. Er klinkt iets als een vermoeide zucht bij het vers: *Wie war der Weg mir weit*. Bovendien breekt bij het einde van de herfst de winter aan. Dat is niet de toon die ik wil zetten. De toon die ik wil zetten strookt meer met de woorden uit Jesaja: 'Zie, iets nieuws ga ik maken, het is al aan het kiemen. Weet gij dat niet?' (Jes 43,1). En tegelijk denk ik ook aan het volgende vers uit de psalm: 'Als de Heer het huis niet bouwt, is het zinloos dat bouwlieden werken' (Ps 127,1).

Ik wil hierna vertellen van mijn ervaringen in Vlaanderen en in het bijzonder in het bisdom Hasselt. Vooral wil ik aangeven wat we uit onze ervaringen hebben geleerd. Ik zal eindigen met enkele vragen en werkpunten.

1. WeG, een weg naar een volwassen geloof

- Het begon in 2004 in Mannheim, een congres waarop alle Vlaamse bisdommen vertegenwoordigd waren. Iedereen enthousiast. Het kostte nadien wel veel tijd en moeite om een interdiocesane werkgroep op te starten die het materiaal zou vertalen en bewerken. (Elk bisdom was geneigd het zelf te doen.) Voor Nederland namen Rob Landré en Johan Van der Vloet deel.
- We gingen meteen in 2005 van start met een pilootproject in één dekenaat. Opnieuw beginnen kwam als geroepen omdat we in dat dekenaat net een langdurig en moeizaam denkproces hadden beëindigd over de toekomst van de parochies. We organiseerden Opnieuw beginnen op drie plaatsen in dat dekenaat voor in totaal 120 deelnemers. Op één plaats gaf de pastoor de geloofscursus in zijn eentje en op hoogst persoonlijke wijze; op de andere plaatsen liep het goed maar viel het na afloop stil.
Wat hebben we daarvan geleerd?

- Start niet overhaast. Staar je niet blind op Opnieuw beginnen. Dat is maar een aanzet. Opnieuw beginnen is als een strovuur: fel opflakkerend, maar ook snel voorbij. WeG is een lange weg.
- Dit is geen eenmansonderneming. Werk altijd met een team.
- Als een priester zich achter het project schaaft, komen vele mensen in beweging. Binnenkerkelijke mensen weliswaar, maar zij vormen in eerste instantie ook de doelgroep.
- In 2006 namen we een nieuwe start vanuit enkele diocesane diensten onder het motto: we leggen de parochies (federaties) niets op, zij moeten er zelf in alle vrijheid voor kunnen kiezen. Dat was een trendbreuk, maar het beleid ging akkoord. In Gent verzocht het beleid plaatselijke pastores wel uitdrukkelijk om werk te maken van WeG zodat men daar een vliegende start kon nemen. In Hasselt gingen we met een diocesaan team van drie medewerkers aan de slag. In 2006 en 2007 kwamen er:
 - drie of vier info- en proefsessies voor alle dekens
 - artikels en getuigenissen in kerkelijke bladen
 - Infoavonden
 - Opnieuw beginnen, twee jaar na elkaar diocesaan aangeboden (resp. 35 en 55 deelnemers, haast allen kandidaat-teamleden)
 - Een vormingstweedaagse voor startende teams over de visie van WeG en over de concrete aanpak (35 deelnemers).
- Na 2 jaar intens werken met dit team en met de stilzwijgende steun van het beleid dat WeG immers niet wilde afdwingen, zag de tussentijdse balans er als volgt uit.
 - Opnieuw beginnen ging op drie plaatsen door. De drie organiserende teams planden meteen een vervolg in GBL-groepen. Hun deelnemers vroegen er uitdrukkelijk om.
 - Op minstens (!) drie plaatsen werd Opnieuw beginnen 'oneigenlijk' georganiseerd (bv. drie i.p.v. zes avonden voor ouders van vormelingen).
 - Op zeven plaatsen werd een team gevormd of was een team bezig met de voorbereiding van Opnieuw beginnen.
 - Op enkele andere plaatsen stonden vrijwilligers klaar maar verhinderde het beleid dat ze van start gingen.
- In 2009 vroegen we het diocesane beleid een tandje bij te steken. We vroegen hen het WeG-project nu expliciet te steunen zonder daarom echt dwang uit te oefenen. De gesprekken verliepen moeizaam. Uiteindelijk stemde het beleid in: we kiezen voor WeG. Wat was de moeilijkheid? Het beleid en sommige medewerkers konden een bestaand project maar moeilijk loslaten, namelijk *Groeien in geloof*, voorheen *Pastorale animatoren* geheten.

Pastorale animatoren, Groeien in geloof

Dit project bestond in 2008 al meer dan dertig jaar. *Small Christian communities avant la lettre*. We hadden het te danken aan een visionaire en enthousiaste priester van ons bisdom, E.H. Piet Vanormelingen. Het was begrijpelijk dat men het maar moeilijk kon loslaten. Een korte toelichting.

'Groeien in geloof' was een diocesaan (centraal) geleid programma voor plaatselijke kleine groepen, van 10 tot 12 mensen die gedurende drie jaar, tien keer per jaar, samenkwamen om geloof, bijbel en leven te delen. Elke groep had twee begeleiders: priesters, diakens, parochieassistenten, gaandeweg ook leken. Het programma werd van A tot Z door een diocesane werkgroep uitgeschreven. Alle begeleiders kwamen maandelijks samen om te worden voorbereid op hun groepssamenkomst.

Op het hoogtepunt draaiden er per cyclus van drie jaar 40 tot 50 groepen. Honderden (duizenden) mensen hebben deze vorming gevolgd. Het is zonder twijfel een weldaad geweest voor begeleiders en deelnemers.

Aanvankelijk heette deze vorming 'Pastorale animatoren'. Eén van de doelstellingen was inderdaad mensen klaar te stomen om in eigen parochie taken en verantwoordelijkheden op zich te nemen. Na verloop van tijd kozen we voor de titel 'Groeien in geloof'. Het accent verschoof naar persoonlijke geloofsgroei, vooral omdat deelnemers precies daarnaar op zoek waren. Zij werden veel minder aangetrokken door het vooruitzicht in de parochie te worden 'ingeschakeld'. Want zo ging dat vaak: de pastoor had een 'vacature' en wilde die invullen, ongeacht de wensen en capaciteiten van zijn 'pastorale animatoren'.

'Groeien in geloof' was dus een weldaad. Toch begon er iets te haperen. Enkele vaststellingen drongen zich op. Na drie jaar waren de meeste groepen erg gesloten geworden: leden traden niet naar buiten en nieuwelingen raakten er niet in. Bovendien werd het door plaatselijke pastores beschouwd als 'een project van het bisdom'. Dat zulke groepen voor hun eigen 'gemeenschap' belangrijk konden zijn, zagen zij gewoon niet in. Het stond apart, los van de parochie waar het leven gewoon verder kabbelde. Ook de deelnemers zagen dat niet. Ik heb een deelnemer gekend die ook in het parochieteam zat. Het kwam niet bij hem op in zijn parochieteam over 'Groeien in geloof' te spreken. Veelbetekenend was ook het volgende: als een cyclus voltooid was, werden parochieverantwoordelijken door de diocesane leiding aangemaand leden te werven voor nieuwe groepen. Een pastoor liet zich een keer ontvallen: 'Oef. Nu zijn ze daar op het bisdom toch weer tevreden en ik ben voor drie jaar gerust.' Zelf heb ik verschillende groepen begeleid, overigens een prachtig werk om te mogen doen. Ik maakte het mee dat in drie jaar tijd – dertig bijeenkomsten in totaal – niemand van het lokale beleid zich liet zien of horen.

Waar zijn al die 'gevormde' of 'opgeleide' mensen nu? We hebben daar geen duidelijk beeld van. Ze zijn nooit expliciet gezonden en we hebben er ook geen onderzoek naar gedaan. Voor velen is hun leven ongetwijfeld veranderd. Velen zijn absoluut gegroeid in hun geloof. Velen hebben zich ook in de parochie of voor de Kerk geëngageerd. Hebben zij ook een invloed gehad op het parochieleven? Is iets van de cultuur van het delen van geloof en leven doorgesijpeld? Mogelijk. Waarschijnlijk. Maar we weten niet in welke mate. Duidelijk merkbaar is het volgens mij niet geweest.

Wat hebben we geleerd? Vooral twee dingen hebben me getroffen. (1) In kleine groepen leren mensen meestal verrassend snel om openhartig, eerlijk en persoonlijk met elkaar te spreken over leven en geloof. Ze hebben er zelfs nauwelijks moeite mee om in de groep een persoonlijk gebed uit te spreken. Moeiteloos lijken ze zich een 'nieuwe cultuur' eigen te maken. (2) Tegelijk is het bijna ondoenbaar om iets van die cultuur te laten doorsijpelen in het 'gewone' parochieleven of in bestaande groepen. Logisch natuurlijk. Daar heerst een andere cultuur en die laat zich niet zomaar veranderen. Elke verandering in gevestigde gewoontes is moeilijk. Vergelijk het met de pastoor die in de eucharistie opeens na de vredeswens vraagt dat mensen elkaar ook 'een teken van vrede zouden geven'. Of met de aanmaning van onze vorige bisschop, Paul Schruers, dat parochiale werkgroepen hun verga-

deringen voortaan het best beginnen met een evangeliegesprek. Heel terechte vraag overigens, maar ze stelde zulke groepen voor een concrete moeilijkheid. Hoe introduceer je 'opeens' een ander thema en een andere manier van spreken in een bestaande groep? Het is alsof je in een gezin waar iedereen bij de maaltijd zijn vaste zitplaats aan tafel heeft, die plaatsen zou verwisselen. Dergelijke ogenschijnlijk kleine veranderingen zijn heel ingrijpend. Om een beetje te overdrijven, het invoeren van evangeliegesprekken kostte her en der bloed, zweet en tranen en gaf overigens ook de meest uiteenlopende resultaten.

Onze keuze voor WeG

Uiteindelijk kozen we dus voor WeG. WeG had volgens ons troeven die 'Groeien in geloof' niet of in mindere mate had (en natuurlijk ook troeven die het deelt met 'Groeien in geloof').

- ✓ Het initiatief en de verantwoordelijkheid berusten bij plaatselijke mensen; WeG zou van hen zijn, niet iets van 'die van het bisdom'.
- ✓ In plaatselijke teams treden mensen naar voren met voor zichzelf en anderen onvermoede kwaliteiten.
- ✓ Opnieuw beginnen is eigentijds en spreekt mensen op uiteenlopende manieren aan (woord, beeld, gesprek, zingen en bidden, liturgie). Het appelleert (ook) op existentieel niveau.
- ✓ De nadruk ligt op authenticiteit: inleiders geven geen lezing maar getuigen, organisatoren tonen echte vriendelijke aandacht voor elke deelnemer. Ons motto werd: 'de vorm is de inhoud'.
- ✓ Voortdurende aandacht voor persoonlijke reflectie, meditatie en gebed.

Op een bepaald ogenblik hebben we de doelstellingen van WeG als volgt geformuleerd:

1. Opnieuw beginnen: persoonlijke kans om het geloof te **herontdekken**.
2. Jonge wijn e.a.: kans op **geloofsverdieping en -groei**
 - a. **persoonlijk groeien** in geloof
 - b. **thuis komen** in de groep, de parochie, de katholieke Kerk; ontdekken dat je elkaar nodig hebt om te kunnen (blijven) geloven.
 - c. ontdekken dat die gemeenschap jou ook nodig heeft en dat je zelf iets kunt **bijdragen** tot die gemeenschap (charisma); een of ander engagement opnemen, welk ook.
3. Finaal: dat er nieuw leven in de plaatselijke gemeenschappen ontstaat ... (Daar kom ik op terug.)

Actuele stand van zaken in Vlaanderen en Hasselt

In Vlaanderen zijn begin 2012 alleen de bisdommen Gent en Hasselt nog echt actief met WeG bezig. In beide bisdommen wordt WeG diocesaan ondersteund. In Hasselt door een team van een tiental mensen (één vicaris, vier diocesane medewerkers, twee priesters uit het 'veld', één parochieassistente, twee vrijwilligers). Dit team vergadert maandelijks en is gedreven maar vergt blijvende zorg. In de andere bisdommen bestaat WeG alleen nog dankzij plaatselijke initiatieven. Diocesaan is er nauwelijks of geen ondersteuning. Het beleid investeert er niet in.

In Hasselt is 'Opnieuw beginnen' en op de meeste plaatsen ook 'Jonge wijn' al in elk van de 15 dekenaten georganiseerd. In sommige dekenaten valt het echter om uiteenlopende redenen stil (een team dat niet behoorlijk werkt, slecht lopende werving voor een volgende editie, onvoldoende ondersteuning, personeelwisselingen, enz.). Bovendien wordt WeG meestal op het niveau van de federatie georganiseerd. En dat geeft meteen een ander beeld: in bijna de helft van de 60 federaties is er van WeG geen sprake.

Concreet: op dit ogenblik 'draait' Opnieuw beginnen of een vervolgprogramma in ons bisdom op 21 plaatsen. Er draaien ook enkele teams warm. Op een beperkt aantal plaatsen wordt 'Opnieuw beginnen' op oneigenlijke manier georganiseerd (cf. hoger); om verwarring te vermijden hebben we gevraagd dat zulke initiatieven een andere naam krijgen.

Analyse. "Wie war der Weg mir weit"

Daar duikt dat vers van Rilke toch weer op. Iets van die toon is blijkbaar toch in mijn verhaal binnen geslopen. Het achtste jaar loopt intussen. Tijd voor een nieuwe balans. Welke mooie en minder mooie dingen hebben we meegemaakt? Wat hebben we geleerd? Met welke vragen en moeilijkheden worstelen we?

- a. Opnieuw beginnen werkt! Als het goed is, flakkert er bij velen een stovuur op. Er is fascinatie, enthousiasme, vreugde. Dat merk je aan de soms heftige reacties, soms onmiddellijk (boze vrouw), soms na jaren. Bij het einde van Opnieuw beginnen hoef je geen deelnemers te werven voor een vervolgprogramma. Deelnemers vragen er zelf om.
- b. Teamleden ontdekken onvermoede kwaliteiten. Bv.: 'Ik kan spreken voor een publiek!'
- c. Jonge wijn is nodig als vervolg. Na het stro heeft het vuur vaster voedsel nodig.
- d. Jonge wijn werkt! Het is een uitstekend programma. Het begin is wennen (contrast met Opnieuw beginnen), daarna is er groei. In Bijbelse termen: blinden zien, stommen spreken ... Je maakt bv. mee dat 'tongen worden losgemaakt'. Of dat mensen zich bekeren.
- e. Er waait een nieuwe wind door de parochies. Zeker als een parochieteam integraal Opnieuw beginnen heeft gevolgd.
- f. Op diocesaan niveau hebben we een werkgroep die tegelijk als denkgroep functioneert en zich grondig op de toekomst van parochies bezint.

Het liep dus goed en je maakt prachtige dingen mee. Maar het loopt niet overal en altijd goed. Het liep ook wel eens fout. We hebben daar heel wat uit geleerd.

- Teams raken niet van de grond of crashen. Hoe dat komt? Omdat het team niet gesteund wordt door de pastoor. Omdat het team niet als een team werkt maar als los zand aan elkaar hangt. Omdat het team door één iemand gedomineerd wordt. Omdat het team te weinig leden telt (anders dan in Nederland vragen we dat ze minsten met zijn vieren zijn). Omdat het team een werkgroep is, gefocust op taken en vergetend dat 'als de Heer het huis niet bouwt, bouwlieden vergeefs werken'. Omdat een pastoor vanuit zijn eigen agenda mensen in het team dropt ... Kort-

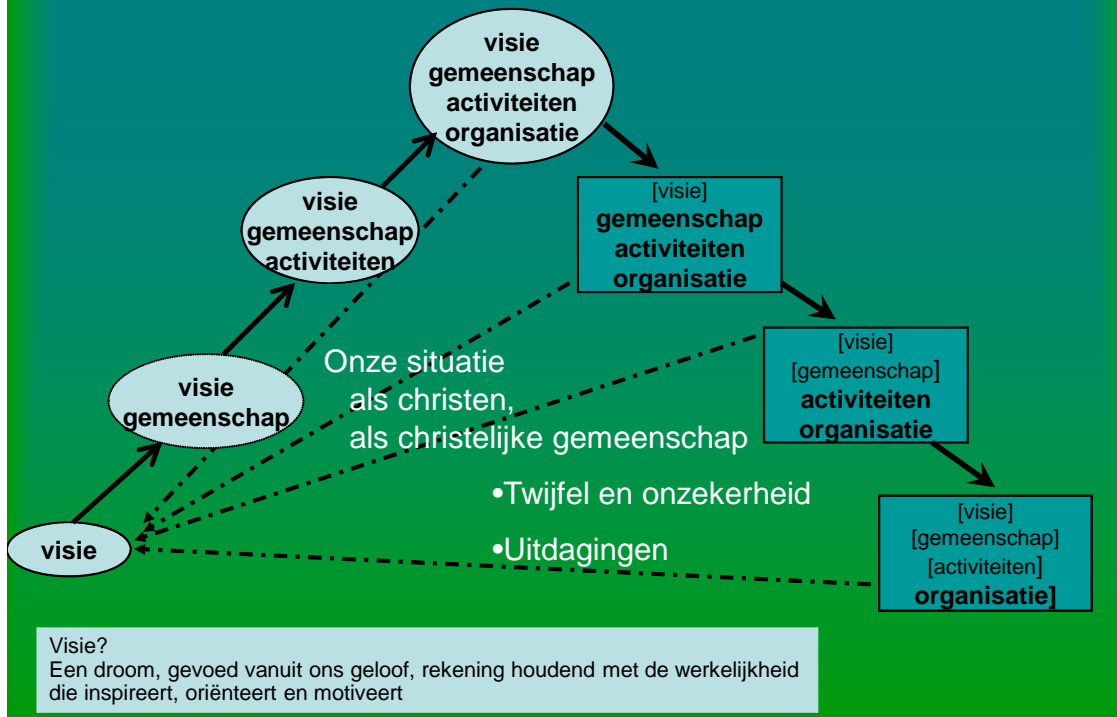
om, een goed draaiend team is belangrijk en dat komt er maar met vallen en opstaan, wellicht juist dankzij het vallen en opstaan.

- Teams hebben nood aan begeleiding, het ene meer dan het andere. Begeleiding is nodig om een hecht team te worden (cf. hoger), om te leren zien waarom het gaat (visie), om af te remmen als ze te snel willen gaan (6 maanden tot een jaar voorbereiding voor Opnieuw beginnen), om overspannen verwachtingen te temperen, om te bemoedigen en te bevestigen... Die begeleiding is overigens een verhaal apart. Ik houd het kort.
 - a) We zijn vooral vanaf 2006 gestart met centraal gestuurde begeleiding (cursussen, week-ends, informele ontmoetingen en uitwisselingen in zogenaamde WeG-café's). Dit doen we nog slechts uitzonderlijk. Ten eerste omdat teams met verschillende snelheden werken, ten tweede omdat teamleden vaak niet vrij zijn op de data die wij voorstellen, of omdat ze de verplaatsing naar Hasselt niet zien zitten, of het te druk hebben, enz.
 - b) We zijn nu overgeschakeld naar begeleiding ter plaatse. Een viertal diocesane medewerkers probeert de teams te begeleiden als ze vergaderen, Opnieuw beginnen organiseren of Jonge wijn geven. Dit werkt beter maar is erg tijdrovend en belastend. Bovendien blijft het schipperen. Je kunt ter plaatse bv. geen volwaardige opleiding geven (bv. over het begeleiden van groepen).
- WeG heeft een waarom en een hoe. Dat is de visie. Visie verwerven en delen met anderen is een moeilijk en lang proces. Het is bovendien een proces dat reflectie en actie vergt. Wijzelf maakten in 2004 een heel weekend mee in Mannheim, keerden enthousiast naar huis en moesten van elkaar ondervinden dat het een en het ander toch nog niet helemaal doorgedrongen was. Ook in de diocesane werk- en denkgroep ervaren we nog steeds dat we tijd nodig hebben om goed te 'zien' waarom het gaat. We mogen dan ook niet verwachten dat plaatselijke leiders en teams moeiteloos en op korte tijd vertrouwd raken met die visie. Enkele voorbeelden:
 - a) In de jaren 2005 tot 2007 hebben we een zeer intensieve publiciteitscampagne gevoerd over WeG met onder meer drie of vier sessies voor alle dekens van ons bisdom. Dat bellette een deken niet om me in 2008 te vragen: 'Wat is dat nu eigenlijk, Opnieuw beginnen?' Een andere deken was na de tweede editie van Opnieuw beginnen oprecht verbaasd en ontgoocheld dat er in zijn dekenaat niet heel wat 'nieuwe gezichten' opdaagden.
 - b) Vragen omtrent de doelgroep van Opnieuw beginnen bleven telkens terugkeren. Sommigen bleven denken dat WeG bedoeld was voor bv. ouders van vormelingen. Of meteen voor rand- en niet-kerkelijke mensen.
 - c) Teams die een hele voorbereiding achter de rug hadden en Opnieuw beginnen met succes uitvoerden, bleken niet meer te beseffen dat Opnieuw beginnen het best een vervolg krijgt. Ze zijn – begrijpelijk - zo gefixeerd op de taak om Opnieuw beginnen met succes uit te voeren ('hun' inleiding te brengen bv.) dat de rest vergeten of zelfs niet gehoord leek te zijn.
 - d) In de diocesane werkgroep merken we dat de bespreking van het reilen en zeilen van plaatselijke groepen sommige leden soms maar matig interesseert. Dat de belangrijkste bekommernis de geloofsgroei van deelnemers moet zijn, staat hen niet helder voor de geest. Dat leidt tot de volgende overweging.

- WeG wil mensen kansen bieden om te groeien in hun relatie met God, met elkaar, met de Kerk, ook met de wereld en niet in het minst met zichzelf. Het gaat in de eerste plaats om de deelnemers. Het is wellicht eigen aan mensen om eerst en spontaan bezig te zijn met zorgen als: Hoe breng ik het ervan af? Hoe kom ik voor de dag? Doe ik het goed? Waren er veel deelnemers? Krijg ik het programma van deze avond goed rond? Onze belangrijkste bekommernis zou echter elk van de deelnemers moeten gelden. Wij waren destijds in Mannheim getroffen door het ont-haal dat ons daar te beurt viel: er stond koffie, frisdrank, er waren snoepjes en vriendelijke mensen verwelkomden ons. Dat raakte ons, niet in het minst omdat we daar in onze dagelijkse praktijk niet altijd evenveel aandacht voor hadden. Voortaan huldigden we het motto: “De vorm is de inhoud”. Als je verkondigt dat God naar mensen omkijkt (Ps 8,5), dat Hij onvoorwaardelijk van mensen houdt en dat mensen broers en zussen zijn van elkaar, dan moet je als begeleider in die geest ook mensen tegemoet treden en oprechte en vriendelijke aandacht voor hen hebben. Ook dat is een stuk visie. In de praktijk loopt ons ego vaak in de weg!
- Ik herneem even de doelstellingen: het geloof herontdekken, geloofsverdieping in en dankzij de groep: tot daar geen grote problemen. Het eigen charisma ontdekken en naar buiten treden, anderen aanspreken, dat ligt voorlopig nog moeilijk. Nochtans stuurt Jonge wijn daar op aan. Maar begeleiders zien dit onvoldoende of zwakken zulk appel graag af, mensen blijven onzeker en terughoudend om ‘naar buiten te treden’ en in woord en daad van hun geloof te getuigen. Dat was zo met het oude programma ‘Groeien in geloof’, het is voorlopig niet echt anders.
- Gebrek aan stabiliteit en continuïteit, zowel plaatselijk als op diocesaan vlak: personeelwisselingen, structurele ingrepen, reorganisaties.
- Aansluitend daarbij: activisme in de Kerk. Het is immers crisis. De crisis zit diep en laat zich nu overal tegelijk voelen. De reactie om steeds harder te gaan werken is begrijpelijk maar ongelukkig. Het is alle hens aan dek om de meubelen te redden. Verhelderend is het schema van de levenscyclus van congregaties¹ (Zulehner gebruikte onderstaand schema jaren geleden op een seminarie in Drongen; René Hornikx toonde het ook in Utrecht in het symposium op 4 november 2011 bij de presentatie van het boek *Kleine geloofsgroepen*). Met de beste bedoelingen maar eigenlijk tegen beter weten in, wordt heel veel aandacht en energie besteed aan zelfbehoud. Alles moet blijven draaien... WeG is absoluut prioritair, wordt er gezegd. Maar telkens als je iets prioritair maakt, moet je iets anders laten vallen of minstens relativeren. Dat laatste gebeurt niet.

¹ Martin F. Saarinen, *Life Cycle of a Congregation*

Onze visie, de bron van ons handelen

Besluit: aandachtspunten en vragen

- ✓ Deelnemers helpen makkelijker naar buiten te treden
Jonge wijn appelleert uitdrukkelijk aan ieders roeping en aan de ontwikkeling van eigen charisma's en dus ook aan een mogelijk engagement. In de praktijk merken we daar nog te weinig van. Mensen blijven gereserveerd, treden niet makkelijk naar buiten. Op de vraag om eens iemand aan te spreken en uit te nodigen voor Opnieuw beginnen, blijft het stil. (Het verhaal van Klemens Armbruster over de konijnenkweker!)
- ✓ Begeleiders beter opleiden en begeleiden
De kwaliteit van de begeleiding laat nogal eens te wensen over. Begeleiders zijn vooral op het programma of de inhoud gericht en op hun eigen 'inbreng'. Sommigen willen vooral kennis meegeven. Het gaat er in de eerste plaats om de deelnemers zelf te 'zien', hen voor ogen te houden, met hen mee te stappen, alert te zijn op wat bij hen leeft ... Bepaald geen lichte taak.
- ✓ Teams op het spoor van WeG houden
Teams, soms een enkele pastoor of diaken, gebruiken het materiaal voor een ander doelpubliek, in een ander concept, met andere doelstellingen.

- ✓ Vraag: Hoe 'oud' en 'nieuw' elkaar laten ontmoeten, waarderen en beïnvloeden?
Hier komen vele vragen samen. Hoe zorgen we ervoor dat teams geen gesloten groepjes worden? Dat plaatselijke beleidsmensen het belang van zulke groepen 'zien'? Dat GBL-groepen geïntegreerd raken? Of beter nog, dat ze werkelijk gist in het deeg worden? Is het wenselijk om andere groepen in de parochie ertoe aan te zetten over geloof en leven te spreken. Is het wenselijk om GBL-groepen te 'openen' voor diaconie?
- ✓ Vraag: Wat is een WeG-gemeenschap?
Hoe breng je al die groepen samen? In de eucharistie uiteraard, bron en hoogtepunt van christelijk leven. Maar is dat voldoende? Ontstaat er dan een 'eucharistische gemeenschap van gemeenschappen' (Christian Hennecke, *Kirche die über den Jordan geht*)? Moeten pastoor en parochieteam zorg dragen dat die groepen elkaar leren kennen en waarderen?

De vraag waar we telkens weer op stuiten is: Hoe ziet de parochie er morgen uit? Mijn antwoord luidt voorlopig dat we het niet weten. In welke mate zal kerk ter plaatse instituut, beweging en/of gemeenschap zijn (Jozef Wissink)? Wie hoort erbij en wie niet? Vertonen parochies veeleer de kenmerken van een vereniging dan van een gemeenschap? (Kees de Groot). We weten het eigenlijk allemaal niet zo goed, althans niet in Hasselt en ook niet in Vlaanderen. Maar ik kan die vragen wel loslaten (met alle begrip voor diegenen die dat moeilijker vinden). We zullen dus wel zien. Intussen ben ik ervan overtuigd dat het zinvol is om met WeG bezig te zijn, of beter nog, dat het een geschenk is om daaraan te mogen meewerken.

Zoals Jezus in een van zijn discussies met de farizeeën zegt: "Mijn Vader werkt ononderbroken en zo werk ook Ik" (Joh 5,17).

"Het is al aan het kiemen. Weet gij dat niet?" (Jes 43,1)

Hugo Quintiens is educatief medewerker van het Centrum voor christelijke levensvorming (CCV vzw) in het bisdom Hasselt (www.ccv.be).

WeG staat voor *Wege erwachsenen Glaubens*, zie op www.stucom.nl 0354, 0353, 0216, 0217, 0219.

Meer over dit pastoraal congres op www.stucom.nl 0345, 0352, 0353, 0354.

Dit is document 0355 op www.stucom.nl.